

แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติดนตรีแก่นักเรียนในสถานศึกษาพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง อำเภอมโนรมย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

The Development of skills for students in educational institutions at Phreak Nam Daeng Sub-District, Amphawa District, Samut Songkhram Province.

อวิสดากานต์ ภูมิ

AwasakanPoomee

สาขาวิชาดนตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Music Department Faculty of Fine and Applied Arts SuanSunandha Rajabhat University

(Received : Nov 11,2021 Revised : May 19,2022 Accepted : Jun 13,2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการเรียนรู้ทักษะทางดนตรี ของนักเรียน โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดงนั้น มีจุดมุ่งหมาย ดังนี้ 1. เพื่อพัฒนาทักษะปฏิบัติดนตรีให้กับนักเรียน ในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง 2. เพื่อสร้างกิจกรรมการสอนที่หลากหลายในการพัฒนาการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติดนตรีโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์เหมาะสมกับศักยภาพและสภาพแวดล้อมของผู้เรียน ในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษา พื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง งานวิจัยนี้มีวิธีการดำเนินงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีการสัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครู อีกทั้งการสังเกตการณ์ร่วมขณะการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ กับนักเรียน

ผลดำเนินการวิจัยในการพัฒนาการสอนทักษะดนตรีแบ่งเป็นฐาน 3 กลุ่ม พบว่ากลุ่มนักเรียนมีความรู้พื้นฐานทางด้านทฤษฎีดนตรีที่ดีทั้ง 2 โรงเรียน โดยสามารถพัฒนาต่อยอดส่งเสริมให้นักเรียนให้ปฏิบัติในทักษะเครื่องเอกที่สนใจได้ อีกทั้งนักเรียนมีความสนใจในการเรียนทักษะเครื่องดนตรีเดี่ยวเป็นพิเศษตามลำดับ ดังนี้ 1) กีตาร์ 2) ขับร้อง 3) เครื่องดนตรีไทย

คำสำคัญ: พัฒนาทักษะดนตรี, นักเรียน, ตำบลแพรกหนามแดง

ABSTRACT

This research entitled The Development of Musical Skills of Elementary Grade Children at Phraek Nam Daeng Sub-District It has the following objectives: 1. To develop musical practice skills for students. in elementary school Phraek Nam Daeng Subdistrict 2. To create a variety of teaching activities to develop learning musical practice skills, taking into account the relationship appropriate to the potential and environment of the learners in elementary school Phraek Nam Daeng Subdistrict This research has a qualitative research methodology. And have an interview information collected from teachers. In addition, participant observation during teaching learning management and conducting various learning activities with students.

The results of research in the development of teaching music skills can be divided into 3 bases. It was found that the students had good knowledge of the basics of music theory in both schools and were able to further develop and encourage students to practice in the master's skill of interest. In addition, the students were particularly interested in learning the skills of solo instruments as follows: 1) guitar 2) singing 3) Thai musical instruments.

Keywords: Development of music skills, Students, Phreak Nam Daeng Sub-District

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยชุมชนแพรกหนามแดงนั้น เป็นชุมชนต้นแบบที่เน้นการมีส่วนร่วมในชุมชน ซึ่งจากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้นำชุมชน พบว่าในปัจจุบันนี้เยาวชนในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดงมีเพิ่มขึ้น และเนื่องด้วยสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ส่งผลให้ผู้นำครอบครัว และสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่ต้องไปประกอบอาชีพนอกครัวเรือน ไม่มีเวลาทำกิจกรรมกับลูกหลาน ด้วยเหตุนี้ผู้นำชุมชนจึงอยากสนับสนุนทำให้ให้เยาวชน เด็กๆ ในชุมชนแพรกหนามแดงได้มีการศึกษา พัฒนาความสามารถในสิ่งที่สนใจและเป็นประโยชน์ต่อตนเองต่อชุมชนในอนาคต

อีกทั้งคณะผู้มีเป้าหมายที่จะเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพทักษะทางดนตรีให้แก่นักเรียนในระดับประถมศึกษา โดยเชื่อมโยงกิจกรรมให้สัมพันธ์ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางประถมศึกษาชั้นพื้นฐาน ในรายวิชาดนตรี ของ สพป.สมุทรสงคราม และเน้นในทักษะเครื่องเอกที่โรงเรียนขาดแคลนบุคลากรครูในทักษะนั้นๆ เพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียน ให้มีการเรียนรู้ความสามารถทางดนตรีที่เข้มข้นหลากหลายมากยิ่งขึ้น

เป้าหมายสำคัญ ในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลการเรียนการสอนดนตรี และพัฒนากิจกรรมการเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะปฏิบัติทางดนตรีให้กับนักเรียนในระดับประถมศึกษา สถานศึกษาระดับประถมศึกษา ในตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม มุ่งเน้นให้เยาวชนในตำบลแพรกหนามแดง ได้มีกิจกรรมและเสริมสร้างการเรียนรู้ความสามารถทางดนตรี ซึ่งจะได้จัดทำเป็นชุดโครงการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในพัฒนาการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติดนตรีนักเรียน ในสถานศึกษาพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 2 แห่ง คือ 1) โรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ 2) โรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมในรายวิชาดนตรีของโรงเรียน และศึกษาความสนใจ ศักยภาพของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ในตำบลแพรกหนามแดง
2. เพื่อสร้างแนวทางพัฒนาการเรียนรู้ ในทักษะปฏิบัติดนตรีของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา ในตำบลแพรกหนามแดง

ขอบเขตการวิจัย

การพัฒนาการเรียนรู้ทักษะทางดนตรี ของนักเรียนโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดงจำนวน 2 โรงเรียน คือ 1) โรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ 2) โรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง

ขอบเขตด้านประชากร (กลุ่มตัวอย่าง)

กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ของโรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 39 คน (โรงเรียนขนาดกลาง)

กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักเรียนระดับอนุบาล – ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง มีจำนวนทั้งสิ้น 20 คน (โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนผู้เรียนน้อย)

ขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษา

กลุ่มเรียนที่ 1 ทักษะด้านกีตาร์อะคูสติค/ฝึกปฏิบัติ

กลุ่มเรียนที่ 2 ความรู้ด้านทฤษฎีดนตรีสากลเบื้องต้น /ฝึกปฏิบัติขับร้อง

กลุ่มเรียนที่ 3 ความรู้เครื่องดนตรีไทย /ฝึกปฏิบัติ

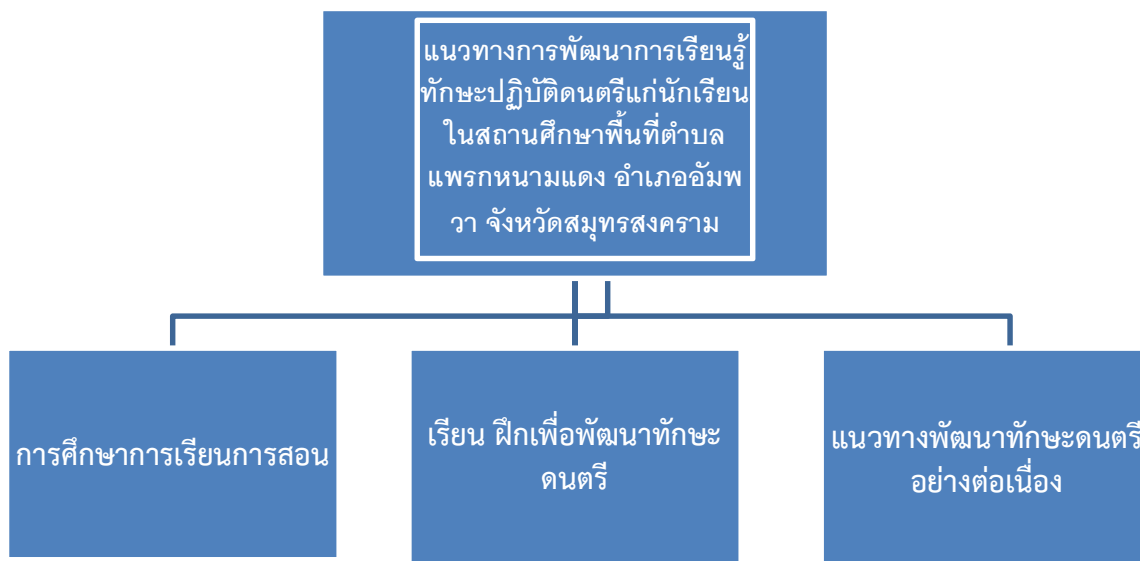
ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) มีการรวบรวมข้อมูลทางด้านเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยวิเคราะห์ข้อมูลและเนื้อหา โดยอ้างอิงทฤษฎีการเรียนรู้ และดนตรีศึกษา (Music Education) ศึกษาข้อมูลการจัดการเรียนการสอน เนื้อหาการสอนในรายวิชาดนตรีพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา รวมทั้งผู้วิจัยมีแนวทางการศึกษาเชิงมานุษยวิทยา (Ethnomusicology) คือการศึกษาเรื่องราวของดนตรีที่กำลังดำเนินไป ณ ขณะนั้น ในสังคมใดสังคมหนึ่ง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเก็บข้อมูล และพัฒนาทักษะทางดนตรีให้แก่ผู้เรียนในชุมชนตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ด้วยมี

วิธีการเก็บข้อมูลจากการลงภาคสนาม สัมภาษณ์ เข้าไปสังเกตการณ์ร่วมในพื้นที่นั้นๆ ในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ มีกระบวนการขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ศึกษาข้อมูล หนังสือ เอกสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีอ้างอิง รวมถึงบทความทางวิชาการต่างๆ
2. รวบรวมข้อมูล จาก เอกสาร บทความ งานวิจัย ทฤษฎีอ้างอิง สัมภาษณ์คณะครู สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม
3. วิเคราะห์ข้อมูลบริบท และข้อมูลทางดนตรี
4. สรุปผล อภิปรายผลการศึกษา
5. ข้อเสนอแนะ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย
ที่มา : ผู้วิจัย

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า จากการศึกษารอบด้าน และมีการสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ทักษะทางดนตรี ของนักเรียน โรงเรียนระดับประถมศึกษา ในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง จำนวน 2 โรงเรียน นั่นก็คือ โรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ และโรงเรียนบ้านแพรกหนาม

ในการศึกษาของโครงการวิจัย นี้ จากการสัมภาษณ์และแบบเก็บข้อมูลภาคสนามโรงเรียนบ้านแพรกหนามแดงและโรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ พบว่าโรงเรียนทั้งสองแห่ง มีข้อจำกัดด้านการจัดการเรียนการสอนดนตรีไปในทางเดียวกัน คือ การขาดแคลนบุคลากรที่สอนดนตรีโดยเฉพาะ จากผลการศึกษาหลักสูตรการสอนดนตรีของโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษา พื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง ผลการศึกษาหลักสูตรการสอนดนตรี กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านแพรกหนามแดงและโรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์พบว่าทั้งสองโรงเรียนจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะและมีสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ผลจากการสัมภาษณ์และแบบเก็บข้อมูลภาคสนามโรงเรียนบ้านแพรกหนามแดงและโรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ พบว่าโรงเรียนทั้งสองแห่งมีข้อจำกัดด้านการเรียนการสอนดนตรีไปในทางเดียวกันดังต่อไปนี้

1) กรณีศึกษาด้านบุคลากรการสอนดนตรีจากโรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ นักเรียนทุกระดับชั้นเรียนดนตรีจากครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ซึ่งมีความเชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ เนื้อหาดนตรีพื้นฐานในบางส่วน แต่หากเป็นการสอนแบบเจาะจงเครื่องดนตรีเอกนั้น ยังมีบุคลากรไม่เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยด้านคุณภาพการเรียนการสอนดนตรีที่ควรมีการสนับสนุนเพิ่มเติม

2) ด้านอาคารและอุปกรณ์การเรียนการสอนทางดนตรี ทั้งสองโรงเรียนยังคงขาดห้องเรียนและอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนดนตรีที่เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญของการเรียนดนตรี กรณีศึกษาจากโรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง ผู้อำนวยการโรงเรียนได้แจ้งว่าทางโรงเรียนมีเครื่องดนตรีอังกะลุง ซึ่งมีปัญหาว่ายังขาดผู้สอนเฉพาะทางโดยตรงอยู่มาก

3) จากการขาดแคลนบุคลากรเฉพาะทางด้านดนตรี ทางโรงเรียนจึงอยากให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน รวมถึงการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทักษะดนตรีแบบออนไลน์ ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด -19

ผู้วิจัยมีการลงพื้นที่สำรวจ สัมภาษณ์ เก็บข้อมูล ทั้งจากการติดต่อสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ และโรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง ทางออนไลน์ ตั้งแต่เดือนมกราคม 2564 และด้วยเกิดเหตุการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 จึงทำให้การลงพื้นที่ดำเนินการวิจัยของนักวิจัยเลื่อนออกมาเล็กน้อยเป็นการลงพื้นที่ ในเดือนกุมภาพันธ์ จำนวนนักเรียน ในระดับอนุบาล – ระดับประถมศึกษาที่ 6 ของโรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง มีจำนวนทั้งสิ้น 20 คน และจำนวนนักเรียนในระดับประถมศึกษา ที่ 4-6 ของโรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ มีจำนวนทั้งสิ้น 39 คน ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยทั้งหมดได้ดำเนินการทั้งสิ้น 2 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1) วันพุธที่ 24 กุมภาพันธ์ 2564 เวลา 9.00-16.30 น. ครั้งที่ 2) วันพุธ ที่ 10 มีนาคม 2564 เวลา 9.00-16.30 น.

จากการเก็บข้อมูล สัมภาษณ์ คุณครู และผู้อำนวยการ ทำให้ทราบข้อมูลเพื่อไปดำเนินการจัดการจัดเนื้อหาการสอนเพื่อการพัฒนาทักษะทางดนตรีให้เหมาะสมกับนักเรียน โดยมีการแบ่งการเรียนเวียนกัน เป็น 3 กลุ่ม ตามทักษะ เนื้อหาความรู้ทางดนตรีในแต่ละด้าน โดยนักเรียนจะต้องเรียนให้ครบ ทั้ง 3 กลุ่ม ถึงจะเป็นการเรียนที่เสร็จสิ้น มี 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มเรียนที่ 1 ทักษะด้านกีตาร์อะคูสติค/ฝึกปฏิบัติ

กลุ่มเรียนที่ 2 ความรู้ด้านทฤษฎีดนตรีสากลเบื้องต้น /ฝึกปฏิบัติขับร้อง

กลุ่มเรียนที่ 3 ความรู้เครื่องดนตรีไทย /ฝึกปฏิบัติ

ตารางที่ 1 ตารางกิจกรรมพัฒนาทักษะทางดนตรี.ร.บ้านคลองสมบูรณ์ และ ร.ร.บ้านแพรกหนามแดง

วันที่	กลุ่มที่ 1 กีตาร์	กลุ่มที่ 2 ทฤษฎีดนตรีขับร้อง	กลุ่มที่ 3 เครื่องดนตรีไทย
24 ก.พ. 64	ส่วนประกอบกีตาร์ ทำทางการเล่น การจับเครื่อง	อัตราจังหวะ ชนิดของโน้ต การตบมือในจังหวะ 3/4 และ 4/4	ส่วนประกอบเครื่องดนตรีไทย เครื่องสาย ทำทางการเล่น การจับเครื่อง
10 มี.ค. 64	ฝึกปฏิบัติเล่นคอร์ดเพลง พื้นฐานสำหรับเด็ก	การฝึกหายใจและขับร้องเบื้องต้น	ฝึกปฏิบัติเล่นซอโดยสี่ที่ละเสียง

การพัฒนาทักษะทางดนตรีให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ และโรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง

กลุ่มเรียนที่ 1 ทักษะด้านกีตาร์อะคูสติค/ฝึกปฏิบัติ

- อธิบายส่วนประกอบกีตาร์ทั้ง 2 ประเภท กีตาร์ไฟฟ้าและ กีตาร์คลาสสิก
- การฝึกให้นักเรียนลงมือปฏิบัติฝึกเล่นคอร์ดกีตาร์เบื้องต้น เป็นรายบุคคล และทบทวนเป็นรายกลุ่ม

กลุ่มเรียนที่ 2 ความรู้ด้านทฤษฎีดนตรีสากลเบื้องต้น /ฝึกปฏิบัติขับร้อง

- อธิบายสอนในทฤษฎีดนตรีพื้นฐาน เรื่องจังหวะ ตบมือจังหวะ 4/4 และ 3/4 มีการฝึกอ่านโน้ต พร้อมทำแบบฝึกหัดหลังเรียน และการสอนหายใจกับการขับร้องเบื้องต้น

กลุ่มเรียนที่ 3 ความรู้เครื่องดนตรีไทย /ฝึกปฏิบัติ

- อธิบายเนื้อหาเครื่องดนตรีไทย รวมถึงส่วนประกอบเครื่องสายของดนตรีไทย และให้นักเรียนได้จับ และฝึกสวในแต่ละเสียงเบื้องต้น

1. การพัฒนาทักษะดนตรีที่ โรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์

จากการจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ เพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรี แก่นักเรียนโรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ จำนวน 39 คน ในระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4-6 นั้น ทั้ง 2 ครั้ง พบว่า นักเรียนให้ความร่วมมือและสนใจที่จะเรียนต่อไปในโอกาสต่อไป การเรียนทั้ง 3 กลุ่มเครื่องดนตรี โดยเฉพาะกลุ่มที่ 1 กีตาร์ และ กลุ่มที่ 2 ทฤษฎีดนตรีและขับร้อง เนื่องจากเป็นเครื่องเฉพาะที่นักเรียนเข้าถึงได้ง่าย สามารถจับต้องได้ ในส่วนกลุ่มที่ 3 กลุ่มเครื่องสายดนตรีไทย นักเรียนให้ความสนใจเนื่องจากไม่เคยได้จับเครื่อง และเล่นดนตรีไทย ผลจากการสอน และพัฒนาทักษะครั้งนี้ และจากการพูดคุยสอบถาม ส่งผลให้คณะผู้วิจัยทราบถึงหัวข้อทางดนตรีที่นักเรียนสนใจ อีกทั้งยังเป็นการวางแผนการจัดการสอนในโอกาสหน้า

2. การพัฒนาทักษะดนตรีที่ โรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง

จากการจัดการเรียนการสอนให้ความรู้ เพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรี แก่นักเรียนโรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง จำนวน 20 คน นั้น ด้วยเป็นระดับชั้นอนุบาล ที่ 3 ถึง ประถมศึกษาที่ 6 ทำให้การสอนต้องมีการแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเพื่อให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ในแต่ละช่วงวัย รวมถึง นักเรียนมีความสนใจพิเศษในการเล่นเครื่องกลุ่มดนตรีไทย และ กลุ่มกีตาร์ กลุ่มขับร้อง รองลงมาตามลำดับ

3. การจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีให้มีความยั่งยืน

จากการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลในการดำเนินงานวิจัยนี้ ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงการพัฒนาการเรียนการสอนทางดนตรี ให้แก่นักเรียนในชุมชนแพรกหนามแดง อย่างยั่งยืน เพื่อแก้ปัญหาในการขาดแคลนเครื่องมืออุปกรณ์ดนตรี รวมถึงการขาดแคลนบุคลากรผู้สอนทางดนตรีด้วย ผู้วิจัยจึงมีโครงการในปีการศึกษาต่อไป เพื่อสร้างชุดการเรียนการสอนออนไลน์ทางดนตรี โดยเลือกเครื่องมือการสอนทางดนตรี ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในโรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ และ โรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง และมอบเพื่อเป็นสื่อการสอนหลัก และการสอนเสริมให้แก่โรงเรียนทั้ง 2 แห่ง ต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ กิจกรรมทางดนตรีที่นำไปสอนและพัฒนาให้นักเรียน ทางคณะครู และผู้อำนวยการเห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมหมูนเวียน เรียนรู้ตามฐานกลุ่มย่อย ทำให้นักเรียนได้มีการเคลื่อนไหว และสนุกสนานตื่นตัวต่อการเรียนรู้ตามฐานที่ 1-3

จากการที่คณะผู้วิจัยดำเนินงานวิจัย เพื่อพัฒนาทักษะให้ความรู้ทางดนตรี ในเฉพาะกลุ่มเครื่อง และความรู้ทางด้านทฤษฎีดนตรี นั้น พบว่า นักเรียนทั้ง 2 โรงเรียน ในพื้นที่ ตำบลแพรกหนามแดง อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม มีความสนใจในกิจกรรมทักษะทางดนตรีเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในช่วงระดับชั้นประถมศึกษาที่ 3 -6 เป็นช่วงวัยที่อยากเรียนรู้และฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรี ได้ดี มีความตั้งใจเป็นอย่างมาก ซึ่งผลจากการดำเนินงาน นักเรียน ได้รับความรู้และสามารถทำแบบฝึกหัดทางด้านทฤษฎีดนตรีพื้นฐานได้ อีกทั้ง ยังได้ฝึกปฏิบัติทักษะในแต่ละเครื่องเพื่อเป็นแรงบันดาลใจในการฝึกฝน เรียนรู้เครื่องดนตรีในครั้งต่อไป ในอนาคตอีกด้วย

แนวทางการพัฒนาทักษะปฏิบัติดนตรีกับนักเรียนระดับประถมศึกษา พื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง

จากกระบวนการการศึกษาและพัฒนากิจกรรมเพื่อทักษะปฏิบัติดนตรีให้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม นั้น ผู้วิจัยสามารถสรุป เสนอแนะ เป็นแนวทางเพื่อพัฒนา ส่งเสริมการฝึกทักษะทางดนตรีให้แก่นักเรียนในโรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ และโรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง ดังต่อไปนี้

- 1) ส่งเสริมความรู้ด้านทฤษฎีดนตรี ควบคู่กับการเรียนรู้ปฏิบัติเครื่องดนตรี เพื่อความเข้าใจและความสัมพันธ์กันในการเรียนปฏิบัติเครื่อง
- 2) ส่งเสริมการเรียนเลือกเครื่องปฏิบัติทักษะดนตรีที่ได้รับความสนใจเป็นพิเศษของนักเรียน
เช่น กีตาร์ ขับร้อง เป็นต้น
- 3) มีชุดการสอนออนไลน์ ที่มีเนื้อหาพื้นฐาน นำไปใช้ได้จริง เกี่ยวกับเครื่องดนตรีที่นักเรียนสนใจ เพื่อเป็นการเรียนรู้เพิ่มเติม และฝึกฝน ฝึกหัดด้วยตนเองได้ที่บ้านในสถานการณ์ที่มีโรคโควิด-19 แพร่ระบาด
- 4) มีวิทยากร อาจารย์เข้าไปให้คำแนะนำ ในการฝึกการเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นรายบุคคลและกลุ่มย่อย นอกเหนือจากการเรียนผ่านชุดสอนออนไลน์

5) จัดโครงการส่งเสริมการแสดงดนตรี หรือการประกวด ภายในโรงเรียน หรือภายในชุมชน สำหรับเยาวชนในตำบล แพรกหนามแดง อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น เพื่อเป็นการเปิดให้นักเรียนได้มีพื้นที่การแสดงความสามารถ และสร้างแรงกระตุ้นในการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ เป็นการทำกิจกรรมทางดนตรี ที่ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

6) ส่งเสริมให้นักเรียน มีเป้าหมายจากการพัฒนาตนเองหลังจากมีการเรียน การฝึกอบรมปฏิบัติทักษะทางดนตรี เพื่อไปประกวดแข่งขัน กับหน่วยงานภายนอก เป็นการฝึกความกล้าแสดงออก และฝึกประสบการณ์ในการแสดงดนตรี

ภาพที่ 2 ผู้วิจัยเข้าพบและสัมภาษณ์ ผ.อ.โรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 3 ผู้วิจัยเข้าพบและสัมภาษณ์ ครูที่โรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 4 การจัดการสอนตามฐาน ที่โรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 5 การจัดการสอนตามฐาน ที่โรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 6 การจัดการสอนตามฐาน ที่โรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์
ที่มา : ผู้วิจัย

ภาพที่ 7 การจัดการสอนตามฐาน ที่โรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง
ที่มา : ผู้วิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากผลการดำเนินการชุดโครงการวิจัยนี้ สามารถสรุปผลแนวทางเพื่อพัฒนา ส่งเสริมการฝึกทักษะทางดนตรีให้แก่แก่นักเรียนระดับประถมศึกษา ให้กับ โรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์ และโรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง ได้ดังนี้

- 1) ส่งเสริมความรู้ด้านทฤษฎีดนตรี ควบคู่กับการเรียนรู้ปฏิบัติเครื่องดนตรี เพื่อความเข้าใจและความสัมพันธ์กันในการเรียนรู้ปฏิบัติเครื่อง
- 2) ส่งเสริมการเรียนรู้เครื่องเอกทางดนตรีที่นักเรียนให้ความสนใจเป็นพิเศษ เช่น กีตาร์ ขลุ่ยฝรั่ง เครื่องดนตรีไทย หรือ เครื่องดนตรีชนิดอื่น เป็นต้น
- 3) ทางคณะผู้วิจัยเล็งเห็นถึงการส่งเสริม พัฒนา ชุดการสอนดนตรีออนไลน์ ที่มีเนื้อหาพื้นฐาน ทางโรงเรียนนำไปใช้ได้จริง เกี่ยวกับเครื่องดนตรีที่นักเรียนให้ความสนใจมากที่สุด และ อันดับรองลงมา คือการมีชุดสอนออนไลน์ทางดนตรีที่มีการออกแบบเนื้อหาการสอนให้เหมาะสมกับอายุของผู้เรียน และเนื้อหาตามบทเรียน สามารถส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกฝน ฝึกหัดด้วยตนเองได้ที่บ้านในช่วงที่ประเทศมีสถานการณ์ที่มีโรคโควิด-19 แพร่ระบาด
- 4) คณะผู้วิจัย และมีวิทยากร เข้าไปสอน จัดกิจกรรมเพิ่มเติม พร้อมให้คำแนะนำเพื่อการฝึกการเรียนรู้เพิ่มเติมเป็นรายบุคคลและกลุ่มย่อย ซึ่งนอกเหนือจากการเรียนผ่านชุดสอนออนไลน์เมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคดีขึ้น
- 5) การจัดโครงการส่งเสริมการแสดงดนตรี หรือการประกวด ภายในโรงเรียน หรือภายในชุมชน สำหรับเยาวชนในตำบลแพรกหนามแดง อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเป็นการเปิดให้นักเรียนได้มีพื้นที่การแสดงความสามารถ เพื่อสร้างแรงกระตุ้นในการฝึกฝนทักษะดนตรีอย่างสม่ำเสมอ และสร้างกิจกรรมทางดนตรี นับเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเป็นการเพิ่มศักยภาพให้กับเยาวชนในพื้นที่
- 6) ส่งเสริมให้นักเรียน มีเป้าหมาย แรงบันดาลใจจากการพัฒนาตนเองหลังการฝึกอบรมปฏิบัติทักษะทางดนตรี เพื่อไปประกวด แข่งขัน กับหน่วยงานภายนอก เป็นการฝึกความกล้าแสดงออก และฝึกประสบการณ์ในการแสดงดนตรี ให้กับนักเรียน

อภิปรายผล

แนวทางเพื่อการเสริมสร้างพัฒนาทักษะทางดนตรีให้กับนักเรียนในช่วงระดับประถมศึกษา ในโรงเรียนพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดมหาสารคาม นับเป็นแนวทางที่สำคัญอันจะก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องที่ทางคณะผู้วิจัย โรงเรียน และบุคลากร สามารถนำไปใช้ต่อยอดเพื่อการปฏิบัติสอนทักษะทางดนตรีในระดับประถมศึกษาได้ อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่สนับสนุนให้เยาวชนในตำบลแพรกหนามแดง ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และกิจกรรมทางดนตรี ก่อให้เกิดการสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาความทักษะทางดนตรีเพิ่มการเรียนรู้ได้ดีสำหรับเยาวชนในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดมหาสารคาม ได้ นอกเหนือจากการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้เสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยมีโครงการที่จะพัฒนาชุดการสอนออนไลน์ทางดนตรี ให้แก่โรงเรียนที่ 2 แห่ง เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และแก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางดนตรี ในเบื้องต้น อีกทั้งยังทำให้นักเรียนได้ฝึกการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านสื่อสมัยใหม่ในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. การจัดกิจกรรมพัฒนาสถานที่เรียนให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและ ตามความสนใจของนักเรียน และให้เหมาะสมกับสภาพที่แวดล้อม
2. การพัฒนาความสามารถทางดนตรีของนักเรียนระดับประถมศึกษาในพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง ในแต่ละเครื่องมือเอกตามความสนใจของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในโอกาสต่อไปทางผู้วิจัยเล็งเห็นถึงการสร้างชุดการสอนออนไลน์ ในวิชา ทักษะดนตรีเครื่องเอกต่างๆ เช่น กีตาร์, ขลุ่ยฝรั่ง ให้กับโรงเรียนพื้นที่ตำบลแพรกหนามแดง

เอกสารอ้างอิง

- กุมาริกา ศุภการ. 2555. ปัญหาที่พบบ่อยในการร้องเพลงคลาสสิกสำหรับนักศึกษาไทยระดับชั้นอุดมศึกษา และเตรียมอุดมดนตรี มหาวิทยาลัยมหิดล. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล.
- โกวิท ชันศิริ. (2550). *ดุริยางคศิลป์ตะวันตก(เบื้องต้น)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ข้อมูลพื้นฐาน โรงเรียนบ้านแพรกหนามแดง. (n.d.). Data.bopp-Obec.info. from https://data.bopp-obec.info/emis/schooldata-view.php?School_ID=1075580081&Area_CODE=7501

ข้อมูลพื้นฐาน โรงเรียนบ้านคลองสมบูรณ์. (n.d.). Data.bopp-Obec.info. Retrieved 24 June 2021, from http://data.bopp-obec.info/emis/schooldata-view.php?School_ID=1060220605&Area_CODE=0

จำเนียร ช่วงโชติ. (2515). *จิตวิทยาการรับรู้และเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ชนิตา รักชลเมือง. (2534). *พื้นฐานการศึกษา หลักการและแนวคิดทางสังคม*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี จำกัด.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2561). *สังคีตนิยม ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พวงทอง เม่งเกร็ด. 2562. *ชุมชนแพรกหนามแดง จากการจัดการน้ำสู่การจัดการสวัสดิการชุมชน*. สมุทรสงคราม: โรงพิมพ์เดือนตุลา. พิมพ์ครั้งที่ 2.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา คณะศิลปกรรมศาสตร์ศาสตร์. (2559). *หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ศศิวิมล ช่างเรียน. (2548). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาเครื่องดนตรีปฏิบัติสากลของนักเรียนเตรียมอุดมดนตรีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5-6 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล.

สงบศึก ธรรมวิหาร. (2545). *ดุริยางคไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภางค์ จันทวานิช. (2559). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2019). Obec.go.th. from <http://academic.obec.go.th/newsdetail.php?id=75>.

อดุลย์ ต้นประยูร. (2539). *สังคมวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.

Awasdakan Poomee. (2019). *Basic Vocal Skills Development of the First Year Vocal*

Major Music Students Suan Sunandha Rajabhat University. Full Paper of Research. KEAS- 25 MAY 2019